КРЫВІНКА

СТУДЗЕНЬ
№ 1 (102)
2012 год

ІНФАРМАЦЫЙНА-КУЛЬТУРНАЯ ГАЗЕТА БЕШАНКОВІЦКАГА РАЁНА

”Нельга есці хлеб народа і грэбаваць ягонай мовай”.
Ул. Караткевіч.

http://haradok.belarda.org - сайт нашага рэгіёна

МЕРКАВАННЕ РЭДАКТАРА

КАЛІ НАСТУПІЦЬ ДЗЕНЬ “Х”?

Наш свет інтэнсіўна змяняецца. І змены адбываюцца не таму, што ўзнікаюць новыя гарады і вёскі. Наадварот, вёскі знікаюць з твару зямлі, гарады развіваюцца старыя. Змяняюцца людзі. Змяняецца іхні падыход да праблемаў і да саміх сябе. І не паўсюль тыя змены можна назваць прагрэсіўнымі. У тых краінах, дзе пры ўладзе застаецца заідэлагізаваная пракамуністычная вярхушка, як бы яна сябе ні называла, аніякіх зменаў для простага люду, палёгкі для іх жыцця няма. У такіх краінах людзі пастаўлены ва ўмовы выжывання. І, няхай, яны не мруць як мухі з голаду, але і сказаць, што яны маюць радасць ад жыцця, нельга.

Дзіўна, але Беларусь належыць да гэтых краін, дзе жыццё нібыта застыла на месцы. Яно, праўда, нашмат інтэнсіўней і цікавей, чым тое, што было пры камуністах. Бо ў “камуністычныя” часы нават сама думка, што можа быць нейкая альтэрнатыва існуючаму рэжыму, была што ні ёсць крамольнай.

Сёння мы маем у гэтым плане свабоду. Мы можам ругаць дэмакратаў ці Лукашэнку, займацца ў плане бізнесу нейкай справай або працаваць на дзяржпрадпрыемстве. Але, як і раней, многія папіваюць штодзень гарэлку. І такіх асобаў, якія лічаць сябе пры гэтым самымі што ні ёсць разумнымі, вельмі многа, можна нават сказаць, што іх пераважная большыня. Такая сітуацыя задавальняе ўладу, бо пітушчыя нікуды не ўмешваюцца, маўкліва папаўняюць “гарэлачны” бюджэт краіны, выконваюць нейкія элементарныя функцыі на сваіх прадпрыемствах. Такія не пойдуць на дэманстрацыю, не стануць змагацца за свае з кожным днём усё больш ушчэмленыя правы. Іх не хвалюе стан мовы і культуры, яны не вераць друкаванаму слову, бо з цяжкасцю чытаюць. Зразумела, што галасуюць яны толькі “правільна”.

Хто яны такія, адкуль у Беларусі ўзяліся? Гэта – натуральны прадукт посткамуністычнай эпохі з яе ўраўнілаўкай і дэфіцытам, калгасамі і п’янствам. Гэта – апірышча існага рэжыму. Нашы ўладатрымаючыя хацелі б закансерваваць такую сітуацыю навечна. Бо іншага шляху, каб кіраваць бясконца, у іх няма.

Але з кожным днём расце колькасць новых беларусаў. Іх яшчэ не палова, але іх колькасць імкліва да гэтага набліжаецца. Яны не ўспрымаюць рэжым нутром. Ім не трэба тлумачыць, што рэжым нясе дрэннага. І колькасць такіх няспынна расце.

Калі ж наступіць дзень “Х”, агульнанароднае свята? Зразумела, хацелася б, каб найхутчэй. Але калі яго проста чакаць, то працэс яго чакання можа расцягнуцца на дзесяцігоддзі. А яго трэба прыспешваць. Словам і справай.

Кожнае трапнае слова, кожнае непадпарадкаванне маразматычным сітуацыям, якія ў нас на кожным кроку, абуджаюць людзей, пазбаўляюць іх ад пачуцця былдзячага страху. Новая Беларусь, шчаслівае заможнае жыццё бальшыні людзей, мільёны лёсаў, не атручаных алкаголем і прапагандай – гэта ўсё не за гарамі. Але гэтаму трэба паспрыяць.

І свята абавязкова наступіць.

Г.Станкевіч.

Чаму?

Хоць і зглуміў нямала сіл,
Не змог даўмецца я,
Чаму не менее зусім
Чыноўнікаў сям’я,

Чаму ў іх вечны страх сядзіць
І злосць душу дзяўбе,
І ўсіх ім хочацца судзіць,
Даруючы сабе?

Чаму за гэтулькі гадоў
Уся тупая раць
Паспела вывучыць адно –
Ламаць, крышыць, караць?

Чаму мы іх перамагчы
Не ўмеем, як чуму,
А ўсё трываем і маўчым?...
Чаму?
Чаму?
Чаму?..

Г.Бураўкін.

У ЦЭНТРЫ ЎВАГІ

“КРЫВІНКА” ЗМАГАЕЦЦА

Цягам апошніх двух месяцаў наша газета вытрымлівала беспрэцэндэнтны ціск з боку праваахоўных органаў у змычцы з судовымі. Напомню чытачам, што 5 лістапада нібыта па ананімным званку быў затрыманы яе заснавальнік і рэдактар. Цягам цэлага месяца старшы оперупаўнаважаны Карась Д.А. шукаў сведкаў, якія б маглі пацвердзіць, што яны чытаюць такую газету. Урэшце з вялікімі цяжкасцямі сведкі “знайшліся”. Але, калі справу перадалі ў суд, аказалася, што адміністратыўны пратакол быў напісаны няпісьменна і таму быў накіраваны на дапрацоўку.

Дапрацоўваўся ён цэлы месяц. Праўда, нічога новага ў ім не з’явілася, за выключэннем таго, што на думку Карася, падстаў для пакарання рэдактара газеты значна паболела. Як паболела і артыкулаў, якія, на ягоную думку, парушыў рэдактар. Метады ж, якімі вялося следства, засталіся па-ранейшаму тапорнымі. Яны сведчаць толькі пра адно: няўмольнае жаданне сучаснай улады газету задушыць.

Калі б “Крывінка” была сапраўды вінаватай, на яе старонках знайшоўся б хаця б адзін артыкул, з-за якога можна было падаць на яе ў суд, абвінавацўшы ў несапраўднасці фактаў, пададзеных на яе старонках.

Так як для пакарання газеты заставалася вельмі мала часу(а адміністрацыйная справа мусіць быць разгледжана цягам двух месяцаў), то паперы, неабходныя для пакарання, былі хуценька перададзены ў суд. Так што абвінавачаны нават не паспеў з імі азнаёміцца. На тэрміновым паседжанні, якое адбылося 6-га студзеня 2012 года, “Крывінцы” не далі магчымасці скарыстацца паслугамі загадзя замоўленага і аплочанага адваката. Больш таго, на паседжанні адсутнічаў кваліфікаваны перакладчык, а, значыць, усё тое, што было напісана у адміністратыўным пратаколе па-расейску, так і засталося для рэдактара беларускамоўнай “Крывінкі” таямніцай. Ён быў вымушаны пакінуць пакойчык, дзе адбывалася паседжанне, пакінуўшы скаргу на неправамоцны дзеянні суддзі Белавус В.А.

Як выявілася пазней, суддзя вынесла “Крывінцы” пакаранне ў памеры 40 мінімальных заробкаў. Але справа на гэтым не скончылася. “Крывінка” абскарджвае неправамоцную пастанову ў абласным судзе. А, калі будзе патрэба, то і ў больш высокіх інстанцыях.

М.Васільеў.

“КРЫВІНКА” Ў ІНТЭРНЭЦЕ

У сувязі з праблемай размяшчэння газеты “Крывінка” на партале http://haradok.belarda.org/ наша газета стала будзе размяшчацца на партале **http://kamunikat.org/** , дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць са старонкі: **http://kamunikat.org/kryvinka.html** , што у каталагу “Пэрыёдыка” для далейшага выкарыстання.

ПАДПІСКА – 2012

Напярэдадні Новага году Пяцігарская СШ, як, пэўна, і кожная іншая раённая арганізацыя атрымала разнарадку на падпіску. На лісце паперы, які доўга вісеў у настаўніцкай, былі пералічаны выданні, якія, на думку раённых ідэолагаў, варта выпісваць. Больш таго, кожнаму настаўніку раілася падпісацца на газету “Зара”. А сярод “правільных” газет, на якія даводзіўся план падпіскі, стаялі “Савецкая Беларуссія”, “Віцебскі рабочы”, “Народнае слова”, “Народная газета”, “Звязда”.

Мусіць, справы з падпіскай у краіне сапраўды церпяць крах, калі байцы нябачнага фронту зноў і зноў напамінаюць пра падпіску. Указанымі газетамі завалены ўсе раённыя арганізацыі, любыя бібліятэкі і школы, а іх яшчэ навязваюць для індывідуальнай падпіскі.

На тую ж “Народную Волю” падпісваюцца без прынукі, і яе тыраж у студзені склаў 28 360 асобнікаў. Зразумела, што для рэспублікі гэта не так ужо і шмат. Але кожны выпісаны экзэмпляр газеты – гэта чалавечы лёс, які загартаваўся ў змаганні з рэакцыйным рэжымам. Які пазбавіўся былдзячага страху. Пры тым, бальшыня з незалежных газет выпісваецца не адным чалавекам, а яшчэ і ў калектывах, дзе адразу абмяркоўваецца. І ўсё роўна, калі б не было пастаяннага ціску на падпісчыкаў, калі б не даводзіліся планы падпіскі на вызначаныя выданні, то людзі выпісвалі б незалежных выданняў значна больш.

Многія беларусы баяцца выпісваць незалежныя газеты, бо не хочуць мець непрыемнасцей на працы, не хочуць, каб на іх пастаянна “звягала” начальства. Само ж яно чытае незалежную прэсу найчасцей праз Сеціва. Пакуль што гэта не караецца законам. Але чыноўнікамі робіцца спробы ўвесці абмежаванні на карыстанне самымі папулярнымі сайтамі.

Найпапулярнымі ж выданнямі ў раёнах застаюцца незалежныя мясцовыя газеты, накшталт “Крывінкі”. Але яны таксама церпяць у таталітарнай краіне пастаянны ўціск. Ім адмаўляюць у рэгістрацыі, заводзяць надуманыя адміністрацыйныя справы, караюць штрафамі. Але свободу не задушыць.

Кожнаму грамадзяніну Беларусі пара перастаць баяцца выказаць сваю грамадзянскую пазіцыю. Без гэтага працэс пераменаў можна расцягнуцца на дзесяцігоддзі. А, калі меркаваць па рэдакцыйнай пошце “Крывінкі”, то большая палова нашага люду марыць пра іх, чакае з нецярпеннем.

Г.Станкевіч.

КУЛЬТУРНАЯ ПАДЗЕЯ

ПРЭЗЕНТАЦЫЯ КНІГІ

У нядзелю 22-га студзеня ў РДК адбылася прэзентацыя кнігі Наталлі Бондар “На возеры Белым”. Каля 150-і чалавек цягам двух з паловай гадзін з захапленнем глядзелі і слухалі, як творчыя людзі віншавалі аўтарку кнігі. Музыкі, танцоры, спевакі імкліва змяняліся на сцэне, і мне падумалася: колькі ж мы маем на Бешанковічыне талентаў. І амаль усе выступленні былі на роднай мове. Нягледзечы на гады замоўчвання і рэпрэсіяў, нягледзечы на высілкі сучасных уладаў – жыве беларускае слова!

“Крывінка” яшчэ раз выказвае ўдзячнасць Наталлі Эдуардаўне за яе руплівую працу не ніве беларушчыны. Тое, што яна стварыла за час сваёй працы ў музычнай школе, не можа не ўражваць. Сярод напісанага, акрамя кнігі вершаў, шмат музычных твораў на словы як знакамітых аўтараў, так і сваіх мясцовых. А колькі цікавых змястоўных вечароў Наталля Эдуардаўна арганізавала і правяла ў сценах музычнай школы! Яе фольк-гурт “Званіца” даўно заслугоўвае занясення на раённую Дошку гонару. Бо калі мы можам чымсці сапраўды ганарыцца, дык гэта нашымі самаробкамі-дзяўчаткамі, якіх клапатліва цягам дзесяці гадоў ўзрошчвае спадарыня Наталля ў гэтым фольк-гурце. І многія з іх працягваюць музычную адукацыю далей у музычных вучэльнях.

На мерапрыемстве я не заўважыў ні-вод-на-га чыноўніка з высокіх колаў. Яны, пэўна, адпачывалі пасля непасільнай працы некалькіх святочных калядных тыдняў. А мо не хацелі абразіць вуха гучаннем беларускіх песень. Так ці інакш, але іхнія адносіны да праблем нашай культуры вядомыя даўно. Гэтых высокаадукаваных асобаў не цешаць песні простага люду. Ім падавай заслужаных артыстаў і розныя “базары”… Незразумела толькі, як можна меркаваць пра развіццё культуры ў раёне, не прысутнічаючы на падобных мерапрыемствах. Гэта, нібы ацэньваць сяўбу, ні разу не выехаўшы на поле.

Г.Станкевіч.

АБ’ЯВА

- ***Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Крывінка» паведаміце рэдакцыі аб гэтым – зрабіце бясплатную падпіску. Калі не жадаеце атрымліваць, то таксама патэлефануйце.***
- ***Рэдакцыя «Крывінкі» змяшчае бясплатныя абвесткі чытачоў выдання. Дзеля размяшчэння абвесткі патэлефануйце ў рэдакцыю.***
- ***Калі парушаны вашы правы спажыўца, працаўніка, то даем эфектыўныя парады па абароне права і пошуку бясплатных юрыстаў. Звяртайцеся на адрас газеты «Крывінка».***
- ***Рэдакцыя запрашае да супрацоўніцтва неабыякавых грамадзян. Вашы навіны, паведамленні – нашая падзяка. Словам, сувенірам.***

ВЫРАШЫМ ПРАБЛЕМУ

Без пітной вады

Пра гэту праблему можна было пісаць у кожным нумары газеты. На кожнай наўпроставай лініі з кіраўнікамі раёна наконт праблем пітной вады задаюць шматлікія пытанні. Але зрухі ў яе вырашэнні толькі мінімальныя. Асабліва "дастае" гэта праблема жыхароў Бешанковіч, якія не маюць сваёй студні ў двары і мусяць ехаць за пітной вадой далёка за горад у крыніцу. Дазволіць сабе купляць ваду ў бутэльках могуць толькі чыноўнікі, бо іхнія заробкі, мусіць, разлічаны і на тое.

Ці не таму, дарэчы, яны і не могуць вырашыць дзесяцігоддзямі праблему пітной вады, што самі яе не п'юць. Затое яны з'яўляюцца аўтарамі шматлікіх праграм "Чыстая вада". Чарговая з іх "Чыстая вада Віцебскай вобласці на 2011 – 2015" прынята Віцебскім абласным саветам народных дэпутатаў.

Калі чытаеш, якія вялізарныя грошы будуць закапаныя ў зямлю, рэалізуючы гэту праграму, то недзе ў свядомасці пачынае шавяліцца чарвячок надзеі: "А мо на гэты раз штосьці атрымаецца?" Але ўнутраны голас магутным басам пярэчыць: "Ты што, учора на свет нарадзіўся? Ды раскрадуць і гэтыя сродкі. Як заўсёды, будзе толькі бачнасць нейкай работы, а вынік будзе заўсёдны – аніякі."

Некалькі гадоў таму, пэўна, з мэтай паляпшэння якасці пітной вады ў раёне нават стварылі спецыяльную арганізацыю – "Водаканал". Думалі, калі гучная будзе назва, то і гучным будзе вынік. А вынікам аказаўся пшык. Бо створаны "Водаканал" меў гіганцкія штаты чыноўнікаў з такімі ж заробкамі, якія і праядалі амаль усе грошы, што выдаткоўваліся на чыстую ваду. Сёння спахваціліся, пэўна, падлічылі, што ўжо неадкуль браць грошы на аклады тым чыноўнікам. Арганізацыю прыкрылі, але ж праблемы ўсе засталіся.

Што ж трэба зрабіць, каб урэшце ў кранах жыхароў райцэнтра з'явілася вада, калі і не піццявая, то хаця б без жахлівага паху, які сёння атручвае жыццё вельмі многім бешанкоўцам? Пачынаць, відаць, трэба з аналізу месцаў забора вады. Даследчаныя людзі кажуць, што некаторыя з іх не адпавядаюць санітарным нормам, як, прыкладам тая вадакачка, што каля бойні. Калі ж там усё добра і не патрабуецца замена, то трэба ісці па камунікацыях ад вадакачак да спажыўца і скрозь мяняць усе гнілыя трубы. Прычым у першую чаргу замены патрабуюць тыя раёны горада, дзе жыве асноўная маса людзей: "Чарняхоўка" і "Моладзевая". Няўжо нельга замяніць тры-пяць кіламетраў камунікацый за адзін год? Думаецца, праблема вырашальная.

А на гэты час у цэнтры горада ў любой яго краме можна адкрыць аддзел "Пітная вада". Тут за невялікую плату, скажам, за 1000 рублёў за вядро, прадаваць пітную ваду для ўсіх жадаючых. Адкуль яе ўзяць? Ды завозіць штодзень з той жа крыніцы, адкуль людзі штодня сот-ня-мі вязуць тую ваду саматугам у каністрах на аўта і роварах. Выходзіць, і гэта праблема вырашальная.

Чаму ж мы каторы год не маем у кранах нармальнай вады?

Л.Паўлава.

ДОЎГАЯ ДАРОГА... Ў ЛАЗНЮ

Вядома, што беларусы, як і братні рускі народ, з усіх відаў мыцця свайго цела аддаюць перавагу лазні. Асаблівую асалоду атрымоўваеш ад яе ўзімку, калі на вуліцы мінус, а ў лазні можна добра-такі пагрэцца і выгнаць хваробы.

Жыхары Бешанковіч не выключэнне з гэтага правіла. Вось толькі дарогу да лазні №1 можа асіліць не кожны. Справа ў тым, што лазня гэта ляжыць на беразе Дзвіны. І ці не адзінай дарогай да яе з'яўляецца крутыя спуск паўз будынак шорнай фабрыкі, што ляжыць якраз насупраць Напалеонава дуба. Яшчэ ўлетку той спуск ці пад'ём можна асіліць, калі не з першай спробы, то крыху адпачыўшы. А вось узімку, асабліва пасля адлігі, калі дарогі пакрываюцца лёдам, без умяшальніцтва камунальнікаў той шлях адолее не кожны. Ну, зразумела, вадзіцелі легкавікоў могуць і аб'ехаць кругалі пад'ём, даўшы кругаля ў кіламетр. А вось пенсіянеры, якім кожны дадатковы метр даецца з цяжкасцю, стараюцца ісці найкарацейшым шляхам. І часта не даходзяць.

Акурат 14 студзеня на Новы стары год многія з іх вярнуліся дахаты з паўдарогі. Мая знаёмая была сведкам, як адна старая, дайшоўшы да будынка энергазбыту, пастаяла і са слязьмі на вачах пайшла назад. Мая знаёмая патэлефанавала ў рывыканкам, дзе ёй задалі лагічнае пытанне: "А чаму вы нам тэлефануеце?" Але і пасля тэлефанавання ў камунгас ніхто на дарогу не выехаў і слізгату не ліквідаваў.

Я прайшоўся гэтым шляхам уранні 15-га студзеня. Ледзь не грымнуўшыся два разы я дайшоў да берага Дзвіны, паразмаўляў з рэчкай, расказаў ёй пра сябе і паскардзіўся на нашае жыццё.

А больш паскардзіцца і некаму.

Г.Станкевіч.

ПРА ЛЫЖЫ І КАНЬКІ

Штогод у пачатку зімовага сезону я наведваю "Культтавары". Прыглядваюся, прыцэньваюся, ці можна тут штосьці набыць па прымальных цэнах або варта ехаць за пакупкамі на Віцебск. Вось і ў сёлетнія каляды я не здрадзіў сваім звычкам.

Той, хто як я, наведваў краму ў калядныя дні, быў непрыемна здзіўлены. Бо тут у наяўнасці толькі адна пара беларускіх лыжаў па ўмеранай цане (86 000 руб). Праўда, яны без мацаванняў, кійкоў і чаравікаў. Той, хто хоча набыць імпартовыя лыжы, яны маюць адразу мацаванне і кійкі, мусіць заплаціць аж 650 000 рублёў, то бок кошт васьмі (!!!) параў беларускіх лыжаў. Чаравікі ёсць у наяўнасці таксама, хаця і не ўсіх памераў. Іх можна набыць асобна па цане ад 350 да 500 000 рублёў. Гэта значыць, што ніякі сярэднестатыстычны беларус з сярэднестатыстычным заробкам не зможа купіць гэтыя самыя простыя атрыбуты здароўя. Хіба што той, які ездзіць на заробкі ў Расею, дзе заробкі цяпер на парадак вышэй.

Аналагічна абстаяць справы з канькамі. Сёлета, на маё вялікае здзіўленне, яны ўпершыню за апошнія гады ў краме ёсць у наяўнасці, што не можа не радаваць. Не радуюць толькі цэны. За пару просценькіх канькоў пакупніку прыйдзецца выкласці ў сярэднім 400 – 500 000 рублёў. Зноў-такі даволі вялікая сума для сённяшняга дня. І пры гэтым трэба ўлічыць, што канькі, як і лыжныя чаравікі, навырост не купіш.

Пра што сведчыць усё вышэйнапісанае? Пра зноў-такі існуючыя праблемы ў выхаванні здаровага падрастаючага пакалення. І корань тых праблемаў зноў-такі ляжыць у эканоміцы. Ясная дзяржаўная сістэма кіравання не можа забяспечыць нармальныя заробкі, а, значыць, і нармальнае існаванне бальшыні беларусаў. Бо яны не ў стане купіць сваім дзеткам неабходны спартыўны інвентар для гульні на свежым паветры. Два-тры спартовых спаборніцтвы, што праводзяцца штогод высілкамі спортшколы, не замяняюць штодзённага праводжання дзецьмі часу на свежым паветры. Як вынік, мы маем хворую нацыю з зусім іншымі прыярытэтамі.

Г.Станкевіч.

У ЦЭНТРЫ ЎВАГІ

ДАРОГАЮ ЗДАРОЎЯ

Кожны дзень а васьмай раніцы не зважаючы на стан надвор'я яны ідуць наперад. Яны – гэта тры або чатыры жанчыны, якіх я штодзень страчаю на дарозе Бешанковічы – Асавец. Насуперак сваім ўзросту (а жанчыны на пенсіі або блізка перад ёй), а, значыць, і шматлікім хваробам, жанчыны шпарка крочаць дарогаю здароўя. Пабліскваюць на руках флікеры ў святле спадарожных аўто, мяце ў твар мяцеліца, але жанчыны не зварочваюць з маршруту.

Што ж прымушае іх у гэты перадранішні яшчэ змрочны час ісці небяспечнай слізкай дарогай з даволі інтэнсіўным рухам? Няўжо ім нельга выбраць больш бяспечны маршрут дзе-небудзь у парку імя Ткачэнкі?

Пэўна, нельга. Бо сцяжынкі ў тым парку цёмныя і няроўныя. А ўзімку яшчэ і засыпаныя снегам, які ніхто ніколі не чысціць. Старому чалавеку можна лёгка пакалечыцца. Вось і прыходзіцца людзям, якія хочуць паправіць сваё здароўе, ісці ў самую небяспеку, пад колы машын.

Тым, хто пражывае ў вёсцы, крыху прасцей. Калі ты не баішся, што пра цябе падумаюць аднавяскоўцы, можна прабегчыся ўздоўж вясковай вуліцы. У горадзе ж пры інтэнсіўным руху транспарту бегаць не толькі небяспечна. У дадатак можна атруціцца выхлапнымі газамі і здароўе не паправіць, а загубіць.

Зрабіць асветленую сцяжыну здароўя ў парку імя Ткачэнкі, здаецца, не ўваходзіць у стандарты па абслугоўванню насельніцтва. Вось пабудаваць для сябе басейн ці лядовы палац і выдаць тое як клопат пра народ – гэта наша ўлада можа. А куды дзецца пенсіянерам? Тым, што ўсё жыццё за "дзякуй" будавалі камунізм. Яны што, не заслужылі, каб у парку для іх укапалі некалькі слупоў з ліхтарамі? Чаму наша ўлада бярэцца адразу за тое, што каштуе мільярды, а простыя рублёвыя справы знаходзяцца далёка ўбаку ад яе інтарэсаў? Ці не таму, што з народам ёй яўна не па дарозе. Ні па звычайнай, ні па гэтай дарозе здароўя, на якой сустракаюцца толькі самотныя твары. А твар чыноўніка сустрэнеш выключна за шклом аўтамабіля.

Г.Станкевіч.

НОВАЯ ПАСЛУГА

Напрыканцы Старога года на мясцовым аўтавакзале г.п. Бешанковічы пачала апрабоўвацца новая платная паслуга. Калі аўтобус, які мусіць адпраўляцца ў рэйс, не заводзіцца, то за скідку з кошту білета пасажырам прапануецца… завесці яго са штурхача.

Упершыню такая паслуга была прапанавана ў пятніцу 30-га снежня на маршруце Бешанковічы – Вярхоўе. Вадзіцель аўтобуса, узяўшы свае паперы, паклікаў з сабой усіх вольных на гэты час калег па працы з аўтавакзала і заадно запрапанаваў пасажырам дапамагчы выканаць ролю буксіра.

Калі ж сур'ёзна, то такі факт яскрава сведчыць, што наша адзінае дзяржпрадпрыемства, якое выконвае паслугі па перавозках людзей, перажывае вельмі цяжкі час. Нізкія заробкі людзей, якія тут працуюць, зламаныя аўтобусы, на рамонт якіх не хапае сродкаў, пастаяннае нерваванне пасажыраў, якія мусяць чакаць аўтобусаў, што падаюца са спазненнем – гэта толькі бачная вярхушка айсбергу праблемаў.

Дзе ж выйсце? Пры гэтай уладзе яго, мусіць, не будзе. Бо ўсе дваццаць апошніх гадоў яна не імкнулася да перадачы стратных дзяржпрадпрыемстваў у прыватныя рукі.У тых жа гарадах, дзе ёсць аўтапрадпрыемствы ў прыватных руках, справы ідуць значна лепш. Бо ў прыватнікаў адсутнічаюць гіганцкія надбудовы ў выглядзе бухгалтэрый-эканамістаў, якія з'ядаюць мільёны рублёў. А якраз гэтыя грошы можна было б выдаткаваць на запчасткі і зарплаты кіроўцаў.

Але часы, спрыяльныя для перавоў аўтапрадпрыемства на такія рэйкі, страчаны. Цяпер таму, хто хоча заняцца сур'ёзным прыватным бізнесам у галіне пасажыраперавозак, патрэбны нямалыя крэдыты, каб разгарнуцца. А іх у таталітарнай краіне няма.

Г.Станкевіч.

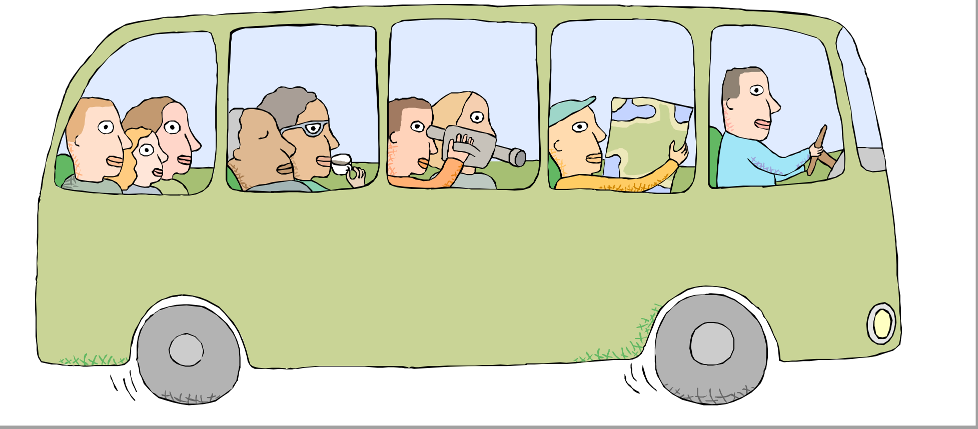

ТАКАЯ АСОБА

ПЕРАМОГА ЦІ ПАРАЗА?

ПАКАРАНЬНЕ МІКОЛЫ СТАТКЕВІЧА ТРЫМА ГАДАМІ ТУРМЫ СТАЛА КУЛЬМІНАЦЫЯЙ АРГАНІЗАВАНАГА ЎЛАДАМІ ПРЭСІНГУ НА ПАЛІТВЯЗЬНЯЎ. ЛАДЗІЦЦА ТАКСАМА ЖОРСТКІ ЦІСК НА АНДРЭЯ САНЬНІКАВА, ЗЬМІТРА ДАШКЕВІЧА, МІКОЛУ АЎТУХОВІЧА, ЗЬМІТРА БАНДАРЭНКУ. ЗДАЕЦЦА, УЛАДЫ НЯ ТОЛЬКІ ГЭТАГА НЕ ХАВАЮЦЬ, АЛЕ НАВАТ РОБЯЦЬ УСЁ ДЭМАНСТРАТЫЎНА.

На прэсавай канфэрэнцыі 23 сьнежня Лукашэнку некалькі разоў задавалі пытаньне пра лёс палітзьняволеных. Сэнс яго адказаў быў такі: няхай пішуць прашэньне аб памілаваньні, а я падумаю.

У чым лёгіка такой расправы над вязьнямі? Навошта ўлады імкнуцца маральна зламаць іх?

Улады мяркуюць, што факт напісаньня прашэньня дыскрэдытуе гэтых палітыкаў у вачах дэмакратычнай супольнасьці і электарату. Такім чынам Лукашэнка пазбавіўся б патэнцыйных канкурэнтаў. Гэта таксама і папярэджаньне Захаду. Маўляў, ня хочаце падобраму, дык глядзіце, мы можам і па-кепскаму.

Але найперш расправа над вязьнямі адлюстроўвае асаблівасьці псыхалягічнага стану Аляксандра Лукашэнкі, ягоных уяўленьняў пра сьвет, магчыма, комплексаў.

Ён атрымлівае маральнае задавальненьне, калі бачыць зламанага ворага, калі палітычныя апанэнты альбо проста вядомыя людзі, якія трапілі за краты, просяць яго аб міласьці. Прашэньне аб памілаваньні прапаноўвалі напісаць Паўлу Шарамету, Васілю Старавойтаву, Васілю Лявонаву, Аляксандру Казуліну. Узгадайце, як Аляксандар Лукашэнка захацеў сустрэцца зь Яраславам Раманчуком, паглядзець на яго адразу пасьля вядомага выступу таго па тэлевізіі.

Лукашэнка атрымлівае задавальненьне ад чыёйсьці залежнасьці ад яго. Ягонае ўяўленьне пра ўладу сягае ў сярэднявечча. Беларусь — як удзельнае княства. Караць і мілаваць — гэта найважнейшы атрыбут улады. І размовы пра незалежны суд — гэта замах на ўладныя прэрагатывы правадыра.

Акрамя таго, Аляксандар Лукашэнка мае даволі спэцыфічнае ўяўленьне пра палітычную барацьбу. Ён разглядае яе як змаганьне характараў, спаборніцтва сіл волі. Палітыка для яго — гэта барацьба на зьнішчэньне. Галоўнае ў палітыцы — выйсьці пераможцам.

Памятаеце той анэкдот, які расказаў кіраўнік АНТ Кісель на прэсавай канфэрэнцыі Лукашэнкі 23 сьнежня па настойлівай просьбе прэзыдэнта?

Нагадаю сюжэт: Абама, Мядзьведзеў і Лукашэнка плывуць у лодцы. Узьнікае пытаньне: каму грэбсьці? Прапаноўваецца прагаласаваць. У выніку выбараў перамог Лукашэнка.

Анэкдот яўна антылукашэнкаўскі. Ён выкрывае «выбары па-беларуску». Але самому Лукашэнку анэкдот спадабаўся. Мала таго, што ён апынуўся ў салідной кампаніі, але і стаўся там пераможцам, абдурыў кіраўнікоў вялікіх дзяржаў.

Выходзіць, што перамог лідэраў вялікіх дзяржаў, а тут вязьняў перамагчы ня можа. Яны не здаюцца, ня хочуць пісаць прашэньне. Гэта злуе і выклікае жаданьне ўзмацніць ціск.

Але барацьба са зьняволенымі не дадасьць Лукашэнку ніякіх палітычных дывідэндаў нават у вачах ягоных прыхільнікаў. Бо ўсе бачаць тут асабістую помсту, жорсткасьць. І выклікае гэта толькі спагаду да ахвяраў дыктатуры.

Валер Карбалевіч.

НАША ЎЛАДА

«... ЛЮДИ, ВСКОРМЛЕННЫЕ БЕЛОРУССКОЙ ДЕРЕВНЕЙ, ОТОРВАЛИСЬ ОТ НАРОДА!»

В БЕЛАРУСИ ВНОВЬ БЕЗ ВСЯКОЙ ПРИЧИНЫ СЛУЧИЛСЯ ПРАЗДНИК. ШУМНО, ЯРКО И С РАЗМАХОМ ПРОХОДИТ ОЧЕРЕДНОЙ ХОККЕЙНЫЙ «РОЖДЕСТВЕНСКИЙ ТУРНИР». В КАКУЮ СУММУ ОБОЙДЕТСЯ ЭТО ЛЕДОВОЕ ШОУ ПРЕСТАРЕЛЫХ СПОРТСМЕНОВ, СКАЗАТЬ НИКТО НЕ МОЖЕТ, ПОСКОЛЬКУ ОСНОВНЫЕ СЧЕТА, КАК ВЫЯСНЯЕТСЯ, БУДУТ ОПЛАЧЕНЫ ПО ФАКТУ. НО УЖЕ ОЗВУЧЕН МАЛЕНЬКИЙ ШТРИХ К ИТОГОВОЙ СМЕТЕ, ПОЗВОЛЯЮЩИЙ ОЦЕНИТЬ МАСШТАБ ГУЛЯНИЙ. ТОЛЬКО НА УКРАШЕНИЕ ДВОРЦА СПОРТА ПОНАДОБИЛОСЬ 90 МИЛЛИОНОВ РУБЛЕЙ… НЕ ПОСКУПИЛИСЬ!..

Государственные СМИ в восторге, новости о ходе хоккейных баталий забили все телевизионные эфиры. Такое ощущение, что кто-то и вправду верит, будто страна в эти дни застыла в ожидании очередной шайбы от какого-нибудь давно ушедшего на пенсию спортсмена, или искренне радуется за труженика госслужбы, имеющего так много свободного времени, что его вполне хватает на серьезные занятия спортом.

Как же быстро эти люди, вскормленные белорусской деревней, оторвались от народа! Как быстро перестали уважать народ, из которого вышли, и просто считаться с ним!

Мы прожили год тяжелейшего кризиса, все обеднели, у многих (кто набрал кредитов) оказались неподъемные долги, тысячи семей просто похоронили надежду хоть когда-нибудь построить квартиру... Немало людей, которые не могут позволить себе покупку нормальных витаминов и лекарств, мерзнут в очередях за дешевым молоком и хлебом, килограмм мандаринов, купленных на Новый год, делят на много дней как величайшее лакомство и драгоценность… А президент со товарищи, как ни в чем не бывало, играет в хоккей. Гостей из разных стран назвали и принимаем по-богатому. Ну кто поверит, что в стране кризис и режим экономии на всем, если таких денег не жалко на матчи каких-то ветеранов-любителей?

Впрочем, хоккейный праздник на глазах людей, стремительно продвинувшихся от бедности к нищете, еще можно было стерпеть, если бы и многое другое не пошло в нашей стране по-дурному. Вспомните, как в прошлом году Генеральный прокурор снял главврача лидской больницы. Приехала в Лиду комиссия и увидела, что больные лежат прямо в коридорах, палаты переполнены, плесень, грибок, гнилые окна, протекающие потолки… Нашли виновного -- главврача. Но разве от него все зависит? Разве он может построить в Лиде новую больницу? Разве он давал команду строить в городе не больницу, а Ледовый дворец? У врачей, учителей, пенсионеров, живущих в Лиде, кто-нибудь вообще спрашивал, в чем они больше нуждаются -- в дорогостоящем катке или в простенькой, но сухой и чистенькой больнице с достаточным количеством палат?

Когда в Барановичах возводили Ледовый дворец, ктонибудь заикнулся, что гораздо важнее закупить новую технику для местного онкоцентра? Устроили грандиозное строительство, а теперь не знают, как и кого в этот дворец загонять. В то же время более 20 лет в этих самых Барановичах используется один и тот же аппарат для лучевой терапии. И совершенно естественно, что в конце концов этот «дедушка-труженик» сломался. Вот уже больше месяца онкологические больные в Барановичах не могут получить элементарную помощь. Их отправляют или в Брест, или в Пинск, но ведь там оборудование тоже не простаивало, там и для своих пациентов к этим «гамма-терапевтическим машинам» очередь.

Только вдумайтесь: в целом регионе людям, больным раком, наша медицина не может обеспечить важнейшего -- лучевой терапии!.. Это значит, что многих оставляют просто умирать, что для многих проведенные операции окажутся бесполезными. Однако судьба этих людей волнует только их родственников, местных врачей и немногих независимых журналистов.

Зато «Рождественский турнир» государство вновь проводит с восторгом и размахом. Один из организаторов соревнований -- Президентский спортивный клуб -- не скромничая, сообщил, что эти любительские состязания -- «уникальное действо, не имеющее аналогов на планете». И ведь действительно уникальное и не имеющее аналогов. Потому что мало осталось в мире государств, где власть может куражиться в таких дорогих забавах.

Светлана КАЛИНКИНА, «Народная воля».

ДЭМАКРАТЫЧНЫ РУХ

МОЖАМ ЗНОЎ УБАЧЫЦЬ ІМІТАЦЫЮ

ЛІДАР РУХУ "ЗА СВАБОДУ" АЛЯКСАНДР МІЛІНКЕВІЧ ПРАКАМЕНТАВАЎ ЗАЯВЫ АЛЯКСАНДРА ЛУКАШЭНКІ Ў ІНТЭРВ'Ю КІТАЙСКІМ СМІ ПРА ГАТОЎНАСЦЬ ПРАВЕСЦІ РЭФОРМУ ПАЛІТЫЧНАЙ СІСТЭМЫ.

«Улады апынуліся ў сітуацыі, калі і хочацца і колецца. Яны добраахвотна ніколі б нічога не мянялі, бо баяцца рэформаў, сацыяльна-эканамічных і палітычных, і ўвесь час адкладаюць іх. З іншага боку, без падтрымкі Еўрасаюзу тыя самыя эканамічныя рэформы немагчымыя. А Брусэль патрабуе палітычнай лібералізацыі», - зазначае Аляксандр Мілінкевіч.

На ягоную думку, вельмі верагодна, што «мы зноў убачым гульню ў дэмакратызацыю, імітацыю». Напрыклад, мажарытарная сістэма выбараў у парламент будзе зменена на прапарцыйную, але галасы пры гэтым будуць лічыцца па-старому, кажа Мілінкевіч.

«Сапраўдны дэмантаж састарэлай палітычнай сістэмы магчымы толькі пасля вызвалення палітвязняў і поўнага спынення рэпрэсій, а таксама ўнутранага грамадска-палітычнага дыялогу, вынікам якога павінны стаць мадэрнізацыя заканадаўства і, галоўнае, якаснае змяненне прынцыпаў яго правапрымянення», - заявіў лідар Руху "За Свабоду".

ПАЛІТЫЧНЫЯ ВЯЗНІ

ЗАЯВЫ ІРЫНЫ ХАЛІП

24 СТУДЗЕНЯ Ў ВІЦЕБСКАЙ КАЛОНІІ «ВІЦЬБА-3» АДБЫЛОСЯ КАРОТКАТЭРМІНОВАЕ СПАТКАННЕ ЭКС-КАНДЫДАТА Ў ПРЭЗІДЭНТЫ БЕЛАРУСІ АНДРЭЯ САННІКАВА З СВАЯКАМІ — ЖОНКАЙ ІРЫНАЙ ХАЛІП І МАЦІ АЛАЙ САННІКАВАЙ.

25 СТУДЗЕНЯ ІРЫНА ХАЛІП ПРАВЯЛА ПРЭС-КАНФЕРЭНЦЫЮ. ЗАДАЧА ЛУКАШЭНКІ — НЯ ВЫПУСЬЦІЦЬ ПАЛІТВЯЗЬНЯЎ ЖЫВЫМІ — ЛІЧЫЦЬ ІРЫНА ХАЛІП.

З тэкста заявы Ірыны Халіп: «Пасьля трох месяцаў поўнай ізаляцыі я змагла ўбачыць мужа ў турме. У пятніцу, праўда, яго бачыў адвакат, але і адвакат, і Андрэй Саньнікаў былі папярэджаны адміністрацыяй калёніі, што, калі іх размова выйдзе за рамкі крымінальнай справы і наглядных скаргаў, то сустрэча будзе перапынена і больш адвакаты не атрымаюць да яго доступу. Іх папярэдзілі, што сустрэча адваката і падабароннага будзе праходзіць пад аўдыёі відэазапіс і пад наглядам прадстаўніка адміністрацыі. Менавіта таму адвакатка пасьля рапартавала, што Андрэй нібыта «выглядае нядрэнна і скаргаў на здароўе ня мае». Гэта таксама было ўмоваю.

Калі ж я ўчора ўбачыла Андрэя, мяне ўзрушыла, наколькі змардаваным ён выглядае. Гэта чалавек, які за тры месяцы прайшоў мінімум 10 гадоў сталінскіх лягераў.

Ягоная маці, якая таксама была на спатканьні, усе 4 гадзіны дарогі назад з калёніі плакала. Таму што першай сынавай фразаю былі словы: «Я не спадзяваўся, што яшчэ калі-небудзь цябе ўбачу».

Андрэй ня мог мне нічога сказаць канкрэтна. Было відаць, што яму гэта забаронена. «Мая адседка скончылася ў верасьні. Далей пачаліся катаваньні», — толькі й сказаў Андрэй.

Нагадаю, што ў верасьні яго перакінулі з Наваполацкай калёніі спачатку ў Віцебскую турму, затым у Магілёўскую турму, потым у Бабруйскую калёнію, затым зноў у Магілёўскую турму і, нарэшце, у калёнію «Віцьба-3».

Увесь гэты час Бог ведае, што зь ім адбывалася. Але відавочна, што яго катавалі.

Андрэй даў мне зразумець, што яшчэ ў Магілёўскай турме, куды яго прывезьлі 16 лістапада, яму пагражалі забойствам мяне і нашага чатырохгадовага сына. Калі гэтым яшчэ ў турме КДБ ня грэбаваў спадар Зайцаў, то ці варта дзівіцца, што падначаленыя скарыстоўвалі яго мэтады.

Андрэй разумее, у якім цяжкім становішчы я знаходжуся. Улічваючы камэндацкую гадзіну паводле судовага выраку, я абавязаная адчыняць дзьверы позьнім вечарам, калі яны звоняць з словамі: «Адчынеце, міліцыя!». Так да мяне можа прыйсьці хто хаця, і я не змагу не адчыніць дзьвярэй.

Андрэй гатовы памерці сам, але не дазволіць прычыніць шкоду нам з Данем. Такім чынам яшчэ 20 лістапада зь яго выбілі прашэньне на імя Лукашэнкі.

А цяпер давайце задамося пытаньнем, чаму ж Лукашэнка, атрымаўшы гэткую жаданую паперку, не размахваў ёю на прэс-канфэрэнцыі ў сьнежні, калі казаў, што палітвязьні ня хочуць пісаць прашэньня і таму сядзяць. Яны ня хочуць пісаць, але зь іх выбіваюць гэтыя прашэньні катаваньнямі і пагрозамі. Тым больш, што, у адрозьненьне ад усіх астатніх, у Андрэя маленькае дзіця і жонка, засуджаная з адтэрміноўкаю.

Відавочна, што Лукашэнку зусім не былі патрэбныя прашэньні аб памілаваньні. Гэта «адмазка» для журналістаў, якія задаюць яму пытаньні. У яго іншая задача. Яго задача — ня выпусьціць палітвязьняў жывымі. Калі б Лукашэнку патрэбныя былі паперкі зь іх подпісамі, няўжо ён бы не скарыстаўся паперкаю з подпісам ягонага наймацнейшага суперніка? Няўжо ён прамаўчаў бы пра гэта на прэс-канфэрэнцыі ў канцы сьнежня?

Але ён прамаўчаў. І гэта лішні раз даказвае, што яго сапраўдная задача — фізычнае зьнішчэньне сваіх супернікаў. З гэтай самай мэтаю ў магілёўскую турму, далей ад магчымых сьведкаў, адправілі й Міколу Статкевіча. Таму й не адпускаюць хвората Зьмітра Бандарэнку.

На развітаньне Андрэй прыклаў да шкла запіску, дзе было напісана: «Гаворка ідзе аб выратаваньні жыцьця. У любы момант мяне могуць забіць».

САЦЫЯЛЬНАЯ ПАЛІТЫКА

РАСЕЙСКІЯ ЗНІЖКІ НА НАСЕЛЬНІЦТВА БЕЛАРУСІ НЕ РАСПАЎСЮДЖВАЮЦЦА?

З 1 СТУДЗЕНЯ 2012 ГОДА БЕЛАРУСЬ БУДЗЕ КУПЛЯЦЬ РАСЕЙСКІЯ НАФТУ І ГАЗ ПА НОВЫХ КОШТАХ. ПАГАДНЕННЯ АБ УМОВАХ ПАСТАЎКІ ЭНЕРГАНОСЬБІТАЎ БЫЛІ ПАДПІСАНЫЯ Ў КАНЦЫ ЛІСТАПАДА МІНУЛАГА ГОДА Ў МАСКВЕ.

Так, за газ Беларусь будзе плаціць у сярэднім 165,6 даляра за тысячу кубаметраў. Гэта на 32,5% менш кошты, па якой Беларусь купляла газ у 2011 годзе (244 даляры) і на 40% ніжэй сярэднегадовага кошту, па якой беларускі бок павінен былі плаціць за газ паводле кантракту, але не плаціла.

Цана на газ для Беларусі была ўвязана з продажам пакінутых 50% акцый беларуска-расійскага ААТ «Белтрансгаз» за 2,5 млрд. даляраў. Угода была аформлена 25 лістапада ў Маскве. «Газпром» стаў уладальнікам 100% акцый беларускай кампаніі: першыя 50% акцый ААТ «Белтрансгаз» расейскі газавы манапаліст выкупіў долямі на працягу 2007-2010 гадоў.

Між тым, па разліках экспертаў, нягледзячы на атрыманую зніжку, насельніцтву Беларусі давядзецца плаціць за газ у 1,5-2 разы больш.

Калі ў 2011 годзе насельніцтва плаціла прыкладна па 110 даляраў за тысячу кубаметраў, то з улікам ўваходны кошты ў 165 даляраў і ўсталяванай «Газпрамам» нацэнкі у 15,9 даляра кошт тысячы кубоў газу, што рэалізуецца «Белтрансгазам» ўнутры краіны, перавысіць 180 даляраў. Дзяржпрадпрыемства «Белпалівагаз», прадае газ насельніцтву, у сваю чаргу закладзе ў кошт маржу, і ў выніку з улікам ПДВ насельніцтва будзе плаціць нашмат больш.

Па папярэдніх падліках, кошт для насельніцтва можа скласці больш як 210 даляраў за тысячу кубоў.

Беларусі таксама ўдалося дамагчыся ад Расеі новых умоў пастаўак нафты, якія, па разліках ўрада, дазволяць зэканоміць у 2012 годзе прыкладна 700 млн. даляраў. Аднак спецыялісты зноўтакі падкрэсліваюць: цяперашнія нафтавыя зніжкі для расейскіх кампаній, хутчэй за ўсё, не паўплываюць на палітыку беларускага ўрада ў фарміраванні рознічных цэн на паліва ўнутры краіны. Па наяўнай інфармацыі, беларускія ўлады ўжо прынялі рашэнне давесці ўзровень коштаў на нафтапрадукты на ўнутраным рынку да цэн, якія дзейнічаюць у Расіі.

Паводле ацэнкі аналітыка расейскай кампаніі «Капітал» Віталя Крюкава, сярэднерасійскі кошт літра бензіну АІ-92 у перакладзе на беларускія рублі складае 7126 рублёў, АІ-95 - 7650, дызпаліва - 7480 рублёў. Такім чынам, бензін АІ-92 і АІ-95 можа падаражэць для беларусаў амаль на паўтары тысячы рублёў (цяпер літр АІ-92 каштуе 5700, АІ-95 - 6100), дызпаліва - на 1200 рублёў (6300). Зрэшты, як лічаць аналітыкі, раздробныя кошты на аўтамабільнае паліва ў Беларусі будуць расці «у зберагалым рэжыме».

Андрэй Кажамякін.

НАСТУПСТВЫ ПРОДАЖУ

ГАЗПРАМ КУПІЎ АБСАЛЮТНУЮ ГАЗАВУЮ МАНАПОЛІЮ Ў БЕЛАРУСІ

ПАДРАБЯЗНАСЦІ МІЖУРАДАВАГА ПАГАДНЕННЯ ПАМІЖ БЕЛАРУССЮ І ГАЗПРАМАМ АБ УМОВАХ ПРОДАЖУ АКЦЫЙ І ДАЛЕЙШАЙ ДЗЕЙНАСЦІ ААТ «БЕЛТРАНСГАЗ», ДРУГІ ДЗЕНЬ ПУБЛІКУЕМЫЯ РАСІЙСКІМІ СМІ, ПЕРАКАНАЎЧА АДКАЗВАЮЦЬ НА ПЫТАННЕ, ЗА ШТО ГАЗПРОМ ВЫКЛАЎ УСЯГО $ 5 МЛРД.

Гаворка ідзе не аб банальнай куплі Белтрансгаза як рознічнага прадаўца газу на тэрыторыі асобна ўзятай краіны ў цэнтры Еўропы, а аб набыцці расійскай кампаніяй у манапольнае валоданне ўсёй газавай галіны Беларусі, прычым з невялікім, але вельмі адчувальным уварваннем у сферу электраэнергетыкі.

Па-першае, Газпрам выразна абгаварыў блок палітычных умоў здзелкі, парушэнне якіх з боку Беларусі дае расейскай газавай манаполіі права патрабаваць анулявання здзелкі і вяртання $ 5 млрд. даляраў, а таксама кампенсацыі страт, якія ўзніклі ў гэтай сувязі.

Па-другое, у прыватнасці, Беларусь абавязалася не ўводзіць залатую акцыю і іншыя адміністрацыйныя меры, якія перашкаджаюць або ўшчамляюць правы ўладальніка Белтрансгаза; не дапускаць несанкцыянаванага адбору газу, транспартуецца праз тэрыторыю РБ, і забяспечваць бесперашкодны і бесперабойны транзіт расійскага газу, уключаючы адмова ад змены ўмоў карыстання зямельнымі ўчасткамі пад газаправодам Ямал - Еўропа.

Па-трэццяе, акрамя гэтага, улады РБ ўзялі на сябе абавязацельства не ажыццяўляць перапродаж расійскага газу трэцім краінам. У эканамічнай часткі бакі дамовіліся, што за Белтрансгазам захаваецца функцыя аператара газаправода Ямал-Еўропа, а таксама абавязкі па будаўніцтве і развіццё газаправодаў і звязаных з імі аб'ектаў, а таксама аб'ектаў падземнага захоўвання газу ў Беларусі.

Па-чацвёртае, акрамя гэтага, улады РБ вызвалілі Белтрансгаз ад 30% абавязковага продажу валютнай выручкі (за транзіт), што сама па сабе не акажа ніякага ўплыву на валютны рынак краіны, паколькі Белтрансгаз быў, ёсць і будзе галоўным спажыўцом валюты ў краіне. Аднак Беларусь, нягледзячы на ўсе спробы дэдаларызацыі эканомікі, абавязалася забяспечыць такія ўмовы, каб беларускія прадпрыемствы разлічваліся за газ з Белтрансгазам у замежнай валюце (за выключэннем мясцовай нацэнкі і ПДВ).

Па-пятае. Асоба варта адзначыць яшчэ адна ўмова продажу Белтрансгаза, якая дэ-факта пазбаўляе Беларусь магчымасці задзейнічаць альтэрнатыўнага пастаўшчыка газу і аўтаматычна, паколькі Газпром атрымаў ва ўласнасць ўсе газавыя трубы Беларусі, ставіць крыж на ўсіх дыскусіях аб магчымым імпарце звадкаванага газу ў краіну.

Згодна з дакументам, Белтрансгаз атрымаў выключнае права на закупку прыроднага газу, які вывозіцца з тэрыторыі Расіі і прызначаецца для спажыўцоў Беларусі.

Па-шостае. Акрамя поўнай манапалізацыі паставак газу ў РБ, Газпром выбіў пад сябе яшчэ адзін эксклюзіў, які дзейнічае да 1 студзеня 2015 года: экспарт за межы Мытнага саюза электраэнергіі, выпрацаванай на расійскім газе. Са свайго боку Газпром, у дадатак да пералічаных $ 5 млрд., паабяцаў забяспечыць максімальную загрузку транзітных газаправодаў.

КОШТЫ

У ЯКІХ РЭГІЁНАХ БЕЛАРУСІ ТАННЕЙ ПРАКАРМІЦЦА?

ЯЛАВІЧЫНУ ТАННЕЙ КУПЛЯЦЬ У ГРОДЗЕНСКАЙ ВОБЛАСЦІ, ЗА НЯТЛУСТЫМ ТВАРАГОМ ВАРТА ПАЕХАЦЬ У ГОМЕЛЬСКУЮ, А ЖЫТНІМ ХЛЕБАМ ЗАПАСАЦЦА У МАГІЛЁЎСКАЙ. ХАРАКТЭРНАЙ АСАБЛІВАСЦЮ РОСТУ ЦЭН У БЕЛАРУСІ СТАЛІ РЭГІЯНАЛЬНЫЯ ДЫСБАЛАНСЫ.

Кошты на некаторыя прадукты адрозніваюцца ў розных рэгіёнах Беларусі ў 1,5-2 разы, а то і больш. Але масавай скупкі тавараў у адных рэгіёнах для продажу ў іншых не назіраецца. Хутчэй за ўсё, гаворка ідзе пра розніцу ў асартыменце прадуктаў, кошты на якія ўлічвае Белстат, што дазволіла па выніках года «асерадніць» кошты па краіне ў бок змяншэння.

Прасяная галаваломка

У прыведзеных Белстатам па выніках года даных аб азначніках росту цэн на асобныя прадукты харчавання здзіўляе адсутнасць значнага колькасці тавараў з трохразовым ростам - усяго-то менш 10 пазіцый з больш чым 170. Хоць кашалькі беларусаў відавочна адчувалі іншыя прапорцыі. Напрыклад, аказалася, што індэкс росту цэны на проса склаў усяго 262%. А яшчэ летам фіксаваўся рост у 4 разы. Проса потым таннела, але відавочна не так моцна.

Аднак сітуацыя змяняецца, як толькі ад даследаванні індэксаў мы пераходзім да простага дзялення абсалютных цэн у снежні 2011 (таксама па дадзеных Белстата) на цэны ў снежні 2010 года. Колькасць прадуктаў, рост коштаў на якія перавысіў тры разы, ужо больш за трыццаць. Рост жа цэны на проса ў такім немудрагеліста падліку складае 3,7 разы.

Але і гэта, аказваецца, яшчэ не мяжа. У рэгіянальным разрэзе з'яўляюцца ужо іншыя лічбы. У Гомельскай вобласці цана на проса за год вырасла ў 4 разы, а ў Гродзенскай - у 5,3 разы!

У выніку ў снежні 2011 года цана на проса ў рэгіёнах адрознівалася амаль у 2 разы (у 1,9). Самая танная крупы ў Мінску - 7087 рублёў, а самая дарагая - у Гродзенскай вобласці - 13.635 рублёў.

Дарэчы, менавіта ў Гродзенскай вобласці год таму проса было самым танным. Вось чаму і рост такі бурны. Самым жа дарагім у мінулым годзе проса было ў Магілёўскай вобласці, а сёння яно там чаму-то на 1700 рублёў танней, чым у Гродзенскай вобласці.

Куды паехаць за мясам?

Гродзенская вобласць здзіўляе не толькі самым дарагім просам і какава, але і самой таннай ялавічынай.

Паводле дадзеных па індэксах росту на ялавічыну першай катэгорыі, у цэлым па краіне ён склаў 271%. Калі ж падзяліць абсалютныя значэння цэн, то рост складае ўжо 3,2 разы. Самы высокі рост коштаў на ялавічыну першай катэгорыі адзначаны ў Віцебскай вобласці - 4,2 разы і тут, як і варта было чакаць, самая высокая цана - 56667 рублёў за кілаграм.

Самы нізкі рост коштаў у Гродзенскай вобласці - 1,7 разы і ў выніку зафіксаваная Белстатам у снежні кошт за кілаграм ялавічыны тут усяго 23 530 рублёў. Выходзіць, сярэднія кошты ў Віцебскай і Гродзенскай абласцях адрозніваюцца адзін ад аднаго ў 2,4 разы.

Гродзенцам, каб «спекульнуть» на такім дысбалансе, далекавата ехаць у Віцебскую вобласць, але ж побач - Брэсцкая з сярэдняй цаной на ялавічыну ў 48 000 рублёў. Таксама нядрэнны навар. Ды і ў Менску цана на 17 тысяч вышэй - 40776 рублёў.

У сталіцы самыя дарагія паўфабрыкаты з ялавічыны - у снежні 2011 года ў Мінску цана составила74 656 рублёў, гэта значыць амаль удвая вышэй, чым на ялавічыну з косткамі. У Гродзенскай вобласці цана на паўфабрыкаты больш чым на 20 тысяч ніжэй - 52 480 рублёў. Але самай нізкай апынулася кошт у Мінскай вобласці - 51 225 рублёў. Так што мінчанам проста трэба сесці ў машыну і трохі ад'ехаць ад Мінска, каб зэканоміць.

Цэнавыя берагі малочных рэк

Нядрэнна можна «падняцца» і на малочных прадуктах. Рэгіянальныя адрозненні ў цэнах складаюць па дадзенай групе два разы, а то і больш.

Тут ужо Мінск па-за канкурэнцыяй - тут у снежні мінулага года былі самыя высокія цэны на малако, кефір, тварог тлусты і нятлусты. У «мінімалістам» ізноў Гродзенская вобласць з самымі таннымі малаком, кефірам і смятаной (розніца з Менскам - 1,9-2 разы).

Тварожная група мяняе лідэраў. Самая нізкая цана на тварог тлусты - у Брэсцкай вобласці - 15 765 рублёў і гэта больш чым на 10 тысяч рублёў за кілаграм ніжэй, чым у Мінску - 25.997 рублёў. А вось нятлусты тварог самы танны ў Гомельскай вобласці - 8.650 рублёў. У Менску аб такім кошце даўно ўжо забыліся. Тут у снежні цана на тварог нятлусты складае 24478 рублёў, гэта значыць у 2,8 разы вышэй, чым у Гомельскай вобласці.

Цяжка ўявіць, што такое магчыма ў краіне, дзе перавезці тавар з адной вобласці ў іншую не ўяўляе адмысловай працы.

Затое такія, відавочна выбіваюцца з агульнага ладу, цэны вельмі дапамагаюць паказваць больш плаўны рост коштаў па краіне ў сярэднім. Дарэчы, па індэксе ў сярэднім цэны на малочную групу змяніліся за год у 1,7 разы, па нашых падліках - у 2 разы, у Мінску - у 2,3-2,6 раза.

Ірына Арлова, «Завтра твоей страны» (у скарачэнні).

Заснавальнік і рэдактар: Станкевіч Георгій Мікалаевіч

Адрас рэдакцыі: Бешанковіцкі раён, в. Старыя Ранчыцы, e-mail: stan62@list.ru, тэл. 37455, маб. +375292184739

Падпісана да друку 26.01.2012 у 16.40. Наклад: 290 асобнікаў.